

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефон: +381 11 32-39-072   Факс: +381 11 32-32-203
e-mail: komora@sbb.rs   a.k.srbije@gmail.com

број: 559/2015
датум: 07.05.2015.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Г. ЧЕДИМИР БАЦКОВИЋ, ПОМОЋНИК МИНИСТРА ПРАВДЕ

НЕМАЊИНА 22
11000 БЕОГРАД

Поштовани г. Бацковићу,

У складу са закључком са састанка Радне групе за израду нацрта Закона о бесплатној правној помоћи који је одржан дана 07.05.2015. и коме је присуствовала професор међународног јавног права г-ђа Héléne Tigroudja, у својству експерта ЕУ, Адвокатска комора Србије доставља своје предлоге и примедбе на нацрт Закона које су изложене на издвојеном састанку са г-ђом Héléne Tigroudja одржаном 06.05.2015. у просторијама Адвокатске коморе Србије и данас 07.05.2015. у просторијама Канцеларије за европске интеграције:

- Адвокатска комора Србије истиче да сви прописи у Републици Србији морају бити у складу са Уставом Републике Србије и међународним ратификованим уговорима који су саставни део правног система Републике Србије,

- Одредбом члана 67 Устава Републике Србије је прописано:

„Право на правну помоћ

Члан 67.

Свакоме се, под условима одређеним законом, јемчи право на правну помоћ. Правну помоћ пружају адвокатура, као самостална и независна служба, и службе правне помоћи које се оснивају у јединицама локалне самоуправе, у складу са законом. Законом се одређује када је правна помоћ бесплатна.“

- у изради нацрта Закона о бесплатној правној помоћи који би требало да доведе до увођења одрживог система бесплатне правне помоћи у Републици Србији члан 67, је у изради нацрта екстензивно тумачен чиме се мења смисао императивне норме садржан у овој одредби Устава РС. Наиме, трећи став чл 67 Устава РС садржи упућујућу норму да ће се законом утврдити када је правна помоћ бесплатна. То са једне стране значи да се овим законом не уводи никакав нови облик правне помоћи, већ да би овим законом требало да се уреде случајеви када је и за кога правна помоћ бесплатна. С друге стране, то значи да је овом одредбом Устава (члан 67) утврђен и стандард у погледу стручности пружалаца правне помоћи, те да уколико се говори о остварењу гарантованог људског права на једнак приступ правди, пружаоци морају бити адвокати или лица која су дипломирани правници или дипломирани правници са положеним правосудним испитом. Не ради се о монополу адвокатуре, већ о поштовању стандарда, одговорности, обавези и праву адвокатуре да штити Устав РС и гарантована права грађана.

- Уважавајући чињеницу да се фактички пружањем правне помоћи у РС баве и други субјекти: невладине организације и друга удружења, као и правни факултети, Адвокатска комора Србије истиче да се као нужно намеће прецизно дефинисање учешћа и одговорности у систему бесплатне правне помоћи.

- Наглашавамо да се не могу изједначити појмови пуномоћника у парничном, ванпарничном или управном поступку са појмом пружалаца бесплатне правне помоћи, с обзиром да се пружалац, када је реч о бесплатној правној помоћи, мора одредити у складу са правним стандардом, а имајући у виду ко су корисници права из овог закона. Према одредбама Закона о општем управном поступку пуномоћник може бити свако физичко пословно способно лице које не мора бити дипломирани правник (члан 48.).

- Да би се отклониле недоумице и да би се разјаснила спорна питања у погледу примарне и секундарне правне помоћи, као и пружалаца и њихових овлашћења потребно је дефинисати и ускладити, пре свега, одредбе члана 3, 6 и 9 нацрта Закона о бесплатној правној помоћи:

➤ **предлог за чл. 3 у односу на појмове:**

„састављање исправа“ је попуњавање формулара, писање поднесака у првостепеном управном поступку и сачињавање јавнобележничких исправа “

(састављање јавнобележничких исправа никако не може бити заступање)

„заступање“ је свака правна радња коју, на основу овлашћења за заступање, предузима пуномоћник у име и за рачун корисника бпп у поступку одлучивања о његовом праву, обавези и на закону заснованом интересу, у судском, управном поступку, поступку пред уставним судом, у поступку за мирно решавање спорова и у поступцима пред организацијама које врше јавна овлашћења и јавним предузећима.

„одбрана“ је заступање осумњиченог, окривљеног односно оптуженог у предистражном, истражном и кривичном поступку због извршења кривичног дела за која није предвиђена обавеза одбрана, као и у прекршајном поступку за прекршаје за које је предвиђена казна затвора.

➤ **Члан 6**

Бесплатна правна помоћ се пружа као примарна и секундарна правна помоћ.

Примарна правна помоћ обухвата давања опште правне информације, почетног правног савета и правног савета, састављање исправе и заступање у првостепеном управном поступку.

Секундарна правна помоћ обухвата састављање поднесака, заступање у судском и другостепеном управном поступку, поступку пред Уставним судом, у поступку за мирно решавање спорова и у поступцима пред организацијама које врше јавна овлашћења и јавним предузећима и одбрану.

➤ **Члан 9**

Предлог је да се таксативно наведе коју врсту правне помоћи пружа одређени пружалац, како би се избегле нејасноће и различита тумачења.

Ако се пође да је правна помоћ јединствена и да је подела на примарну и секундарну вештачка, с обзиром да се суштински ради о правној помоћи и да се подела тиче само радњи које се предузимају, у складу са тим, предлог овог члана гласи:

Бесплатну правну помоћ пружају: адвокати, служба правне помоћи образована у јединици локалне самоуправе, јавни бележник у оквиру своје делатности, удружења у оквиру области за коју су основана и правни факултет.

➤ **Члан 9 а**

„Примарну правну помоћ пружају адвокати, служба правне помоћи образована у јединици локалне самоуправе, јавни бележник у оквиру своје делатности, удружења у оквиру области за коју су основана и правни факултет.

У пружању примарне правне помоћи

- адвокати дају правне савете, састављају исправе и заступају у првостепеном управном поступку

- представници службе правне помоћи образоване у јединицима локалне самоуправе дају почетне правне савете, правне савете, састављају исправе и заступају у првостепеном управном поступку

- јавни бележници, у оквиру своје делатности регулисане посебним законом, дају правне савете и састављају јавнобележничке исправе

- удружења су овлашћена да, у оквиру области за коју су основана, дају правне савете, састављају исправе и заступају у првостепеном управном поступку

- правни факултети су овлашћени да дају почетну правну информацију.

Секундарну правну помоћ пружају:

- адвокати

- удружења када, у оквиру своје делатности, имају право на подношење тужбе због повреде права и слобода других лица у складу са одредбама посебних закона и у случају када могу имати положај умешача у спору у којем се одлучује о праву, слободи или интересу заснованом на закону, у складу са одредбама посебних закона.

НАЧЕЛНА ПРИМЕДБА: правни факултети су регистровани за спровођење едукације, а не та пружање било ког облика правне помоћи

➤ **Члан 9 б**

Посредници, у оквиру своје делатности, спроводе поступак посредовања у мирном решавању спорова, који се овим законом омогућава корисницима бесплатне правне помоћи.

➤ **члан 9 в**

Лице које пружа примарну правну помоћ у служби правне помоћи образоване у јединицама локалне самоуправе и правном лицу из чл.9 а ст.1, мора бити дипломирани правник.

Члан удружења који пружа секундарну правну помоћ из чл.9 ст. 3 мора бити дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

НАЧЕЛНЕ ПРИМЕДБЕ НА ЧЛАН 9, 9А, 9В.

Полазећи од упоредно правних решења у већини земаља чланица ЕУ бесплатну секундарну правну помоћ пружају искључиво адвокати, па се поставља питање зашто се ти стандарди не примене и у нацрту Закона о бесплатној правној помоћи у Србији.

➤ **Члан 7,**

Задржати ст. 2, а размотрити поново ст. 3, сходно примедбама ЕК

Потребно је ограничити доступност правног савета и састављање исправа само корисницима који испуњавају услове за секундарну правну помоћ.

ст.4 тач.4 прецизирана, тач. 6 по нама није спорна (дефинисано појмовима садржаним у ЗПП-у), а у односу на тач. 7 размислити да се ограничи број поступака у којима једно лице може да оствари право на секундарну бпп.

НАЧЕЛНИ КОМЕНТАР: ограничавање доступности правног савета и састављање исправа само корисницима који испуњавају услове за секундарну правну помоћ је у складу са примедбом ЕК да се не може установити обавеза адвоката да правни савет и састављање исправа, као облике правне помоћи пружа свим лицима, а нарочито имајући у виду члан 3 Закона о адвокатури који регулише предмет адвокатуре и утврђује да пружање правне помоћи обухвата давање усмених и писмених правних савета и мишљења које адвокат лицу који није корисник бесплатне правне помоћи може да наплати у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

➤ **Члан 15.**

Није споран, с обзиром да је у ставу 1 наглашено да је пружалац дужан да пружи бесплатну правну помоћ лицу које има статус корисника на основу овог закона, а адвокати у систему бпп учествују по принципу добровољности.

➤ **Члан 23.**

Предлог је да се дода посебан став:

Уколико се захтев односи на секундарну правну помоћ, решење којим се захтев усваја, орган управе доставља надлежној адвокатској комори, која, у зависности од врсте правног проблема,

одређује адвоката са листе коју је адвокатска комора саставила за подручје локалне самоуправе, поштујући редослед и област права којом се адвокат бави.

НАПОМЕНА: Адвокатска комора Србија овим предлогом жели да на једноставнији начин корисницима обезбеди стручну и ефикасну правну помоћ уз равномерну заступљеност адвоката са листе. ?

У погледу финансирања система бпп

Предлог:

➤ **Посебан члан који претходи чл. 32**

Бесплатна правна помоћ финансира се из буџета Републике Србије, буџета јединица локалне самоуправе и донација.

➤ **Члан 32**

Накнаду за рад адвоката за заступање у оквиру примарне правне помоћи и пружање секундарне правне помоћи, јавног бележника и посредника за поступак посредовања у решавању конкретног спора обезбеђује Република Србија у складу са одредбама овог закона.

У осталим случајевима, накнаду за пружање бесплатне правне помоћи сноси пружалац.

➤ **Члан 35.**

додати ст.1

Средства која се обезбеђују из јавних прихода било из буџета РС или буџета јединица локалне самоуправе, као и средства која се остварују донацијама путем пројеката намењена су за финансирање примарне бесплатне правне помоћи.

За средства из става 1 овог члана могу конкурисати регистровани пружаоци и адвокатска комора на чијем подручју се спроводи пројектно финансирање.

На овај начин се усваја примедба да би требало финансирати и примарну правну помоћ.

➤ **чл. 46 и чл. 50**

У погледу надзора и Савета предвиђеног чл. 50., став који смо увек истицали је да би надзор над спровођењем закона требало да врши тело које је независно од министарства правде.

Такође би и Савет требало да буде независно тело.

➤ **чл. 47 и чл. 48**

Како контролу квалитета у смислу спровођења поступка контроле и утврђивања одговорности у случају када је пружалац адвокат спроводи адвокатска комора, уважена је примедба да се мора испоштовати независност адвокатуре и адвокатске коморе, те ове одредбе није потребно усклађивати.

Предложене измене су дате не само у складу са примедбама ЕК, већ пре свега да би се јасно дефинисале одредбе које су изазивале различита тумачења и тиме избегле нејасноће.

Посебно наглашавамо да је неопходно да се средства пореских обвезника употребљавају на начин који ће омогућити стручну, ефикасну и делотворну бесплатну правну помоћ.

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
Драгољуб Ђорђевић, адвокат

